

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní Mgr. Danou Černovskou ve věci

žalobce: **A. V. S.**, narozený dne -
t. č. na adrese -

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR, Odbor azylové a migrační politiky**
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu ze dne 21. 6. 2018, č. j.: OAM-4/ZA-ZA04-P05-PD1-2015

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného Ministerstva vnitra ČR, Odboru azylové a migrační politiky ze dne 21. 6. 2018, č. j.: OAM-4/ZA-ZA04-P05-PD1-2015, se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobou podanou včas u Městského soudu v Praze se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 6. 2018, č. j.: OAM-4/ZA-ZA04-P05-PD1-2015, jímž mu nebyla prodloužena doplňková ochrana podle ustanovení § 53a odst. 4 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

Shodu s prvopisem potvrzuje H. B.

2. Žalobce v žalobě namítal, že na Kubě by neměl žádné zázemí, nedošlo tam k žádné podstatné a trvalé změně okolností, imigrační zákon z roku 2012 představuje změnu toliko teoretickou, žalobci hrozí postih za dlouhodobý pobyt v zahraničí i kvůli podání žádosti o mezinárodní ochranu, děd žalobce byl na Kubě pronásledován policií, kvůli tomu hrozí žalobci zadržení, žalobce by byl považován za imigranta, nemohl by se dále vzdělávat a najít si bydlení. Konzulární informace zastupitelského úřadu Kuby není vyvážená ani důvěryhodná, navíc tato zpráva stejně jako informace Ministerstva zahraničních věcí ČR ze dne 15. 3. 2017 nejsou aktuální; napadené rozhodnutí je proto nepřezkoumatelné. Žalovaný neposoudil trvalost a závažnost změn, neposoudil vliv skutečnosti, že většina žalobcovy rodiny žije v ČR, příp. má též české občanství, vycestování do vlasti není v žalobcově nejlepším zájmu. K možnosti uplatňovat práva občana Kuby je třeba absolvovat proces dobrovolné repatriace, tento proces je v žalobcově případě komplikovaný. Migrační zákon Kuby je cizozemská veřejná listina, kterou žalovaný řádně neprovedl jako důkaz. Žalovaný odpovídá za zákonnost a správnost napadeného rozhodnutí, nedostatek žalobcovy součinnosti nemůže ospravedlnit vydání nezákonného rozhodnutí. V řízení, v němž má být z moci úřední uložena povinnost, je třeba zjistit všechny okolnosti ve prospěch i neprospěch žalobce, žalovaný se nezabýval svévolným zadržováním a špatným zacházením, k němuž na Kubě dochází. Byl porušen čl. 3 Úmluvy o právech dítěte.
3. Na základě výše uvedeného žalobce navrhl, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení.
4. Žalovaný se k žalobě vyjádřil, když po rekapitulaci dosavadního průběhu řízení a žalobních námitek vyslovil s žalobou nesouhlas. Napadené rozhodnutí je zákonné, byl řádně zjištěn skutkový stav věci, zřetel byl brán na vše, co žalobce sdělil, a byly opatřeny dostatečné a aktuální podklady; nebyla použita zpráva zastupitelského úřadu Kuby, nýbrž zpráva Ministerstva zahraničních věcí ČR, uvedený podklad je vyhovující. Žalobci byla doplňková ochrana udělena za účelem sloučení s matkou. Migranti z Kuby již po návratu nečelí potížím z důvodu vycestování, jejich situace se zásadně změnila. Žalobce opustil vlast ze studijních důvodů; je práceschopný s dobrým zdravotním stavem. Ve vlasti má žalobce otce a babičku, s nimiž je v kontaktu. Obavy žalobce jsou neopodstatněné. Žalobu navrhl žalovaný zamítnout.
5. Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů ve smyslu ustanovení § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „SŘS“).
6. Soud ve věci rozhodl bez jednání, protože postupoval dle ustanovení § 76 odst. 1 písm. a) SŘS.
7. Ze správního spisu bylo zjištěno, že dne 9. 1. 2017 doručil žalobce žalovanému žádost o prodloužení doplňkové ochrany v ČR. V žádosti žalobce tvrdil, že ji podává, neboť si již na ČR zvykl a chodí denně do školy, chtěl by zde studovat a mít lepší budoucnost, navíc jsou zde i jeho matka a babička.
8. Během pohovoru vedeného dne 26. 4. 2017 žalobce dále uvedl, že mu doplňková ochrana byla poskytnuta z důvodu ochrany a důvodu studia, na Kubě se nic podstatného nezměnilo, vychází z internetu a zpráv. Ve vlasti není svoboda, viděl lidi, kteří se snažili vyjádřit názor a byli zatčeni. V zemi původu by nemohl pokračovat ve studiu, nemohl by začít nový život, chtěl by být programátorem, tuto příležitost by ve vlasti neměl. Na Kubě

Shodu s prvopisem potvrzuje H. B.

má otce a babičku, je s nimi v kontaktu, někdy s nimi mluví telefonicky, někdy si píše přes internet, jsou v kontaktu jednou měsíčně; v případě návratu by mohl využít pomoci příbuzných. Společnou domácnost sdílí s matkou, studuje osmou třídu základní školy, poté by chtěl studovat IT střední školu a následně programování, kromě matky má v ČR tety, jež mají české občanství. V ČR zatím nemá ekonomické, kulturní a sociální vazby ani jiné závazky. Jeho zdravotní stav je dobrý, v současnosti neužívá léky ani se neléčí s nějakou nemocí. Ve vlasti by se nemohl naučit jiné jazyky.

9. Dne 15. 12. 2017 se žalobce mohl seznámit s podklady rozhodnutí. Nechtěl se seznámit s obsahem podkladů a vyjádřit se k nim, navrhnout jejich doplnění, uvést nějaké další skutečnosti či informace ani se vyjádřit ke zdrojům informací a způsobu jejich využití. Pouze sdělil, že v případě návratu do vlasti by nemohl studovat, chce studovat IT, které tam není.
10. Dále soud přistoupil k vlastnímu posouzení žalobních námitek.
11. Žalobci byla původním rozhodnutím ze dne 5. 2. 2015, č. j.: OAM-4/ZA-ZA04-HA18-2015, přiznána doplňková ochrana podle ustanovení § 14b zákona o azylu, jelikož doplňková ochrana byla přiznána jeho matce a žalobce je na matce naprosto materiálně, sociálně i emocionálně závislý, jeho vycestování by mělo nepříznivý dopad na osobní i rodinný život. Důvody dle ustanovení § 14a zákona o azylu u žalobce shledány nebyly.
12. Žalobce namítal, že se v jeho případě nic podstatného nezměnilo. Žalovaný v napadeném rozhodnutí odůvodnil podstatnou změnu situace tím, že jeho matce (dříve zákonné zástupkyni) nebyla rozhodnutím žalovaného ze dne 21. 6. 2018, č. j.: OAM-120/ZA-ZA13-P05-PD2-2013, doplňková ochrana prodloužena, proto již u žalobce není splněna podmínka ustanovení § 14b zákona o azylu.
13. Zdejší soud ve věci sp. zn.: 4 Az 40/2018 shledal rozhodnutí ze dne 21. 6. 2018, č. j.: OAM-120/ZA-ZA13-P05-PD2-2013, nepřezkoumatelným a zrušil jej. Jelikož žalovaný opřel svůj závěr o podstatné změně situace takřka jen o nepřezkoumatelné rozhodnutí, zatížil nepřezkoumatelností i rozhodnutí napadené touto žalobou.
14. Již z tohoto důvodu bylo nutné napadené rozhodnutí zrušit.
15. Žalobce dále namítal nové tvrzení, které v azylovém řízení neuplatnil, a sice perzekuci svého děda na Kubě, který měl být pod záminkou spáchání dopravního přestupku zadržen a dva měsíce vězněn. Podle ustanovení čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany („procedurální směrnice“), které nebylo ze strany ČR transponováno, a proto je namístě jeho přímá aplikace, zajistí členské státy, aby opravný prostředek proti rozhodnutí o mezinárodní ochraně obsahoval úplné a ex nunc posouzení skutkové i právní stránky. K novým tvrzením v azylových věcech uvedeným poprvé až v řízení před soudem se v souvislosti s ustanovením čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice vyslovil Nejvyšší správní soud, a to např. v rozsudku ze dne 29.5.2019, č. j.: 6 Azs 335/2018 - 35: „*Pokud je smyslem čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice zabezpečit účinný opravný prostředek, nelze v posuzovaném případě ignorovat tuto novou skutečnost, kterou stěžovatelé z ospravedlnitelných důvodů neuvedli již v řízení před správním orgánem (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 12.4.2016, sp. zn. I. ÚS 425/16) S ohledem na to se městský soud měl zabývat i touto námitkou, konkrétně tvrzením, že z této skutečnosti mohou pro stěžovatelku vyplynout další závažné okolnosti, kdy se kvůli tomu v případě jejich návratu*

Shodu s prvopisem potvrzuje H. B.

*dostane do centra zájmu státních orgánů.“ K důvodům, jež lze mít za ospravedlnitelné, se vyjádřil i Ústavní soud ve svém nálezu ze dne 12. 4. 2016, sp. zn.: I. ÚS 425/16: „Podle Ústavního soudu je však nutno zohlednit, že **existuje i řada dalších ospravedlnitelných důvodů, proč žadatel o azyl nesdělí všechny relevantní důvody pro udělení azylu již před ministerstvem jako orgánem prvního stupně.** Některé z nich uvádí Úřad Vysokého komisaře Organizace spojených národů pro uprchlíky (UNHCR): **dotazování při osobním pohovoru se této skutečností netýkalo a konkrétní informaci nezjistilo; osobní pohovor nebyl proveden; žadatel nemusel pochopit relevanci některých skutečností pro žádost o mezinárodní ochranu; trauma, stud nebo jiné zábrany mohly zabránit úplnému ústnímu svědectví při osobním pohovoru (zejména v případech těch, kteří přežili mučení, sexuální násilí či pronásledování z důvodu sexuality); pohlaví tazatele nebo tlumočnicka mohlo být pro žadatele zábranou** (UNHCR. *Improving asylum procedures: Comparative analysis and recommendations for law and practice. Detailed Research on Key Asylum Procedures Directive Provisions March 2010, s. 466*). Podle Ústavního soudu jsou všechny tyto důvody opodstatněné ve smyslu, že lze pochopit, proč v některých těchto případech žadatelé o mezinárodní ochranu relevantní azylové skutečnosti sdělí až ve fázi řízení o správní žalobě před soudem.“*

16. Podle názoru soudu existuje ospravedlnitelný důvod, proč je namístě se tímto novým tvrzením zabývat. Jak soud zjistil z úřední činnosti v již zmíněné věci sp. zn.: 4 Az 40/2018, v níž je žalovaný rovněž účastníkem řízení, žalobcův děd byl na Kubě zadržen dne 14. 7. 2017. V nyní projednávané věci byl žalobce až do vydání napadeného rozhodnutí nezletilý a v řízení jej zastupovala jeho matka coby zákonná zástupkyně, dne 26. 4. 2017 byl s žalobcem proveden osobní pohovor za přítomnosti jeho zákonné zástupkyně, dne 5. 12. 2017 bylo žalobci doručeno předvolání k seznámení se s podklady rozhodnutí, které bylo adresováno přímo žalobci, dne 15.12.2017 se žalobce zúčastnil úkonu seznámení s podklady rozhodnutí, aniž by byla pozvána a přítomna jeho zákonná zástupkyně a nezletilý žalobce nebyl ani dotázán, zda s provedením úkonu bez její přítomnosti souhlasí (takové skutečnosti alespoň vyplývají ze správního spisu, zejm. z protokolu o seznámení se s podklady ze dne 15. 12. 2017). K zadržení žalobcova děda tak došlo až po konání osobního pohovoru a zároveň jediný další úkon, kdy mohl žalobce tvrdit další skutečnosti, byl proveden v rozporu se zákonem, jelikož jeho zákonná zástupkyně nebyla k seznámení se s podklady pozvána a neúčastnila se jej. Vzhledem k tomu shledal soud současný stav analogický k situaci, kdy nebyl osobní pohovor proveden, což je jeden z ospravedlnitelných důvodů výslovně uváděných Ústavním soudem. Soud tudíž k novému tvrzení přihlédl.
17. Soud se dále zabýval tím, zda u žalobce existují důvody pro udělení doplňkové ochrany dle ustanovení § 14a zákona o azylu.
18. Žalovaný vycházel z dostatečně relevantních, objektivních a aktuálních zpráv o zemi původu. Bylo-li vydáno napadené rozhodnutí v polovině roku 2018, neshledává soud zprávy z roku 2017, příp. konce roku 2016 neaktuální, zvláště když kubánská situace není výrazně dynamická, což ostatně tvrdí samotný žalobce, podle kterého k žádné podstatné změně v jeho vlasti nedošlo; naopak v žalobě žalobce netvrdí žádné konkrétní skutečnosti, proč považuje některé zprávy za překonané. Žalobce konkrétně brojil proti informaci Ministerstva zahraničních věcí ČR ze dne 15. 3. 2017 a konzulární informaci kubánského zastupitelského úřadu ze dne 14. 11. 2016. První zpráva kromě své aktuálnosti představuje i významně adresnou zprávu ve vztahu k situaci osob, jež pobývaly dlouhodobě v zahraničí či požádaly o mezinárodní ochranu; ostatní zprávy (např. informace Amnesty

Shodu s prvopisem potvrzuje H. B.

International z 22. 2. 2017, informace Human Rights Watch ze dne 12.1.2017, ale i zpráva Ministerstva zahraničních věcí USA ze dne 3. 3. 2017) jsou spíše obecného rázu a charakterizují bezpečnostní, politickou a lidskoprávní situaci na Kubě, svou adresností stran pobytových záležitostí občanů Kuby však nemohou informaci Ministerstva zahraničních věcí ČR konkurovat. Konzulární informace ze dne 14. 11. 2016 je kromě své aktuálnosti i dostatečně důvěryhodná, neboť se nezabývá situací na Kubě, ale zahrnuje toliko technické konzulárních služeb pro kubánské občany, není proto důvod k domněnkám, že uvedené údaje jsou zkreslené a jejich převzetí žalovaným problematické.

19. Žalovaný v obecné rovině správně posoudil, že občanům Kuby po dlouhém pobytu v zahraničí nehrozí skutečné nebezpečí vážné újmy; tato skutečnost jasně vyplývá z podkladů, zejm. adresné informace Ministerstva zahraničních věcí ČR ze dne 15. 3. 2017.
20. Konkrétně stran žalobcovy situace je ale vzhledem k nové skutečnosti třeba všechny okolnosti ve svém souhrnu znovu komplexně posoudit, k čemuž bude dost možná nutno rozsáhle doplnit dokazování. Neprovedení takto komplexního zpracování nové skutečnosti, jež náleží správním orgánům, zároveň soudu brání, aby vypořádal několik žalobních námitek.
21. Přestože obecně kubánským občanům vracejícím se do vlasti po dlouhodobém pobytu v zahraničí nehrozí skutečné nebezpečí vážné újmy, je třeba posoudit individuálně každý případ s dostatečným zřetelem k veškerým specifikům. Žalobce vedle dalšího tvrdil, že jeho děd, který má občanství ČR, jel na Kubu na návštěvu, přičemž byl zadržen a pod záminkou spáchání dopravního přestupku měl být dva měsíce vězněn; propuštěn byl až po intervenci české ambasády. Přitom ze zpráv o zemi původu, jež jsou součástí správního spisu, vyplývá, že Kuba zůstává autoritářsko-represivním režimem komunistického typu, který se dopouští svévolných zatýkání a zadržování. Zpráva Ministerstva zahraničních věcí USA ze dne 3. 3. 2017 pak obsahuje kusé informace o postihu rodin osob, vůči nimž byla uplatněna represe. Za této situace je k dostatečnému zjištění skutkového stavu nezbytné, aby se žalovaný důkladně zabýval zadržením žalobcova děda na Kubě, objasnil okolnosti jeho věznění a vyhodnotil, zda by kvůli tomu mohla žalobci, coby jeho vnukovi, hrozit ve vlasti vážná újma. Bude nezbytné vyhodnotit riziko vážné újmy jak ve vztahu k samotnému zadržení žalobcova děda, tak i ve vztahu k ostatním tvrzeným skutečnostem, neboť věznění děda může představovat zásadní individualizační aspekt, který by mohl vést k vážné újmě žalobce, např. z důvodu dlouhodobého pobytu v zahraničí, byť obecně takové osoby postihovány nejsou.
22. Takové posouzení napadené rozhodnutí neobsahuje, byť z pochopitelného důvodu, neboť žalobce novou okolnost tvrdil až v řízení před soudem. Nicméně za dané situace nezbyvá než konstatovat, že ve vztahu k důvodům pro udělení doplňkové ochrany dle ustanovení § 14a zákona o azylu není dostatečně zjištěn skutkový stav věci.
23. Jelikož situaci žadatelů o mezinárodní ochranu je třeba hodnotit komplexně, bránilo nevyhodnocení věznění žalobcova děda přezkumu některých žalobních námitek. Soud se tak bez nového důkladného celkového posouzení a podstatného (a nejspíše i rozsáhlého) doplnění dokazování nemohl vyslovit k možnosti repatriace ani k možnému porušení mezinárodních závazků ČR v souvislosti s žalobcovým vycestováním (žalobce uváděl konkrétně čl. 3 Úmluvy o právech dítěte). Nevěnoval-li se žalovaný takové podstatné okolnosti, jaké představuje zadržení a věznění žalobcova děda, nelze konstatovat dostatečné zjištění skutkového stavu. Pokud jde o aktuální situaci v zemi původu, žalovaný

Shodu s prvopisem potvrzuje H. B.

se jí v obecné rovině řádně zabýval, po uplatnění nové skutečnosti žalobcem ji však nelze shledat jako přílehlavě vyhodnocenou; žalovaný by si měl k takovému posouzení opatřit mj. dostatečné podklady k poškození rodin osob, jež čelí represím režimu.

24. Pokud jde o trvalost a závažnost změn, mohly se tyto aspekty v duchu uplatněné žalobní námitky vztahovat jen k ustanovení § 14b zákona o azylu, jelikož doplňková ochrana dle ustanovení § 14a zákona o azylu nebyla žalobci v původním rozhodnutí udělena. Jak již bylo konstatováno výše, důvody pro prodloužení doplňkové ochrany dle ustanovení § 14b zákona o azylu vypořádal žalovaný nepřezkoumatelně.
25. Důvodnou neshledal soud námitku nepřípustnosti důkazu cizozemskou listinou, kterou má být migrační zákon Kuby. Obsah cizího práva může rozhodovací orgán zjistit svou vlastní činností, k zjištění obsahu takového práva se použijí všechna potřebná opatření. Žalovaný si zajistil překlad migračního zákona Kuby do českého jazyka, což považuje soud za dostačující pro zjištění jeho obsahu. Správní orgán proto neměl povinnost provádět cizozemský zákon jako důkaz veřejnou cizozemskou listinou. Žalovaný postupoval obdobně jako při opatrování si podkladů jiných včetně zpráv o zemi původu, soud k takovému postupu nemá výhrad.
26. Ze všech výše uvedených důvodů soud na základě ustanovení § 76 odst. 1 písm. a) SŘS žalobou napadené rozhodnutí zrušil a vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení.
27. V novém rozhodnutí žalovaný náležitě objasní a zohlední zadržení a věznění žalobcova děda na Kubě, přičemž vyhodnotí riziko vážné újmy, jež by mohlo žalobci hrozit, jak ve vztahu k zadržení samotnému, tak i ve vztahu k ostatním důvodům, které žalobce stran nároku na doplňkovou ochranu tvrdil. K tomu si žalovaný opatří dostatečné podklady týkající se např. postupu vůči rodinám osob, jež čelily perzekuci. Žalovaný znovu posoudí i důvod pro prodloužení doplňkové ochrany dle ustanovení § 14b zákona o azylu a zákonným způsobem seznámí žalobce s podklady rozhodnutí. Podle ustanovení § 78 odst. 5 SŘS je žalovaný tímto právním názorem Městského soudu v Praze vázán.
28. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle ustanovení § 60 odst. 1 SŘS. Žalovaný neměl ve věci úspěch, proto mu náhrada nákladů řízení nenáleží, a žalobci náklady nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů ode dne jeho doručení při splnění podmínek § 103 odst. 1 SŘS kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu v Brně.

Stěžovatel v řízení o kasační stížnosti, pokud nemá vysokoškolské právnické vzdělání, musí být zastoupen advokátem podle § 105 odst. 2 SŘS.

Kasační stížnost směřující jen proti výrokům o nákladech řízení je nepřípustná.

Praha 31. července 2019

Mgr. Dana Černovská v.r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje H. B.

Shodu s prvopisem potvrzuje H. B.